

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

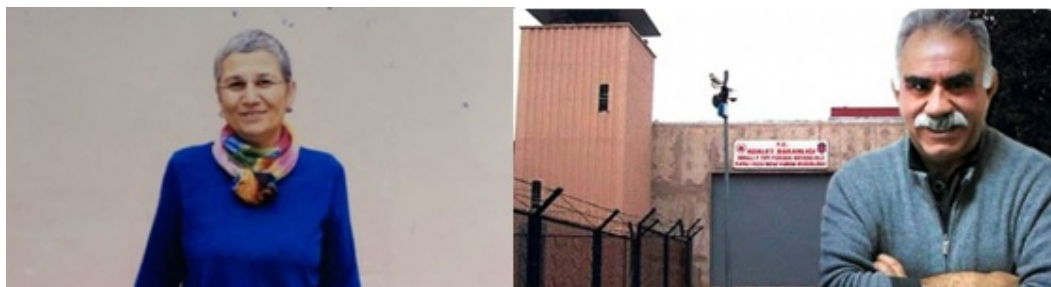
Political

سیاسی

بهرام رحمانی
۳۱ می ۲۰۱۹

هزاران زندانی سیاسی در ترکیه، به درخواست عبدالله اوجالان به اعتصاب غذای خود پایان دادند!

لیلا گوون به‌مثابه یک قهرمان به اعتصاب غذای ۲۲۰ روزه خود پایان داد. لیلا گوون، نماینده پارلمان ترکیه و رئیس کنگره دموکراتیک خلق‌ها که نزدیک به ۲۰۰ روز است در اعتصاب غذا به سر می‌برد در پی انتشار پیام عبدالله اوجالان رهبر دربند PKK در راستای پایان دادن به اعتصاب غذاها در پیامی به تاریخ ۲۶ مه ۲۰۱۹ - ۵ خرداد ۱۳۹۸، کتبی نوشت: «اعتصاب غذاها به اهداف خود دست پیدا کرده است و از امروز به این اعتصاب غذا پایان داده و برای رسیدن به صلح مبارزه با شیوه‌های دیگر ادامه خواهد داشت.» در ترکیه هزاران زندانی که در اعتراض به ادامه حبس انفرادی و عدم ملاقات با عبدالله اوجالان رهبر حزب کارگران کردستان ترکیه در جزیره ایمرالی دست به اعتصاب غذا زده بودند، به اعتصاب خود پایان دادند. ژیان آیدین، رئیس کانون وکلای دیاربکر که به کمک سازمان‌های مردم‌نهاد و مدافعان حقوق بشر «پلاتفرم ناظران بر اعتصاب‌کنندگان» در دیاربکر را تأسیس کرده، به دویچه وله گفته بود که تعداد اعتصاب‌کنندگان هوادار پ ک ک در زندان‌های ترکیه به ۱۰ هزار نفر می‌رسد. رئیس کانون وکلای دیاربکر هشدار داده بود که پیش از آن‌که اعتصاب‌کنندگان به‌طور جدی آسیب ببینند و یا فوت کنند باید برای حل این مشکل به لحاظ حقوقی اقدام ضروری انجام داد. او تأکید می‌کند که با وجود گسترش اعتصابات در زندان‌های ترکیه دولت این کشور واکنشی نشان نمی‌دهد.

وکلای اوجالان روز یکشنبه بیست و ششم مه ۲۰۱۹ - ۵ خرداد ۱۳۹۸، بیانیه اوجالان را برای پایان دادن به اعتصاب قرائت کردند. در این بیانیه آمده است: «با توجه به بیانیه‌ای که دو وکیل من آماده کرده‌اند، انتظار دارم

اعتراض‌ها پایان بگیرد، به‌ویژه از سوی کسانی که دست به اعتصاب غذا زده و روزه مرگ گرفته‌اند. می‌خواهم بدانید نیت شما را در رابطه با خودم می‌فهمم و بدین وسیله مراتب عمیق محبت و سپاس خود را به اطلاع‌تان می‌رسانم.» حدود دو تا سه هزار زندانی در ترکیه در این اعتصاب غذا شرکت کرده بودند. در ماه جاری و پس از هشت سال وقفه، دولت ترکیه دو بار اجازه داد وکلای آقای اوجالان با او دیدار داشته باشند.

لیلا گوون به دلیل اعتراض به اشغال عفرین توسط ارتش ترکیه، بیانیه‌ها و مبارزه در ریاست مشترک کنگره جوامع دمکراتیک (ک.ج.د)، در ۳۱ ژانویه سال ۲۰۱۸ دستگیر و به‌زندان گروه E آمد (دیاریکر) منتقل شد. در انتخابات ۲۴ ژوئن با وجود آن که به نمایندگی از سوی شهروندان جولمرگ به نمایندگی پارلمان نیز برگزیده شده بود، همچنان در زندان ماند. مأموران دولتی در صدد برآمدند که لیلا گوون را که با مجازاتی بین ۲۵ تا ۴۶۶ سال در زندان روبه‌رو بود در ۷ نوامبر با دستبند به دادگاه ببرند، اما لیلا این برخورد مأموران را نپذیرفت و از طریق دوربین مدار بسته در دادگاه حضور به هم رسانید.

گوون در نشست دادگاه با جسارت اعلام نمود که علیه اشغال‌گری عفرین بوده و از همین رو دستگیر شده است. حتی اگر از زندان نیز آزاد شود اعلام می‌نماید که عملیات علیه روزآوا اشغال‌گری است. گوون با اشاره به وضعیت اقتصاد ترکیه و محکومیت خود نیز گفت او دیگر در دادگاه به هیچ دفاعی از خود دست نخواهد زد.

لیلا در این دادگاه اظهار داشت که تحت تأثیر پارادایم رهبر خلق کرد، عبدالله اوجالان در ارتباط با زنان بوده و از این طریق وارد سیاست شده است. به‌همین دلیل او در اعتراض به انزوای تحمیلی بر اوجالان که جرم علیه بشریت محسوب می‌گردد دست به روزه مرگ، و اعتصاب غذای نامحدود و بدون بازگشت می‌زند. لیلا در این رابطه گفت: انزوا جنایت علیه بشریت است. من به‌عنوان نماینده مردم جولمرگ از حزب دمکراتیک خلق‌ها، یا در مقام ریاست مشترک ک.ج.د، بلکه به‌عنوان یک انسان کرد به مقاومت اعتصاب غذای بدون بازگشت و نامحدود دست می‌زنم. مرگ در این راه را نیز می‌پذیرم. انزوای تحمیلی بر اوجالان انزوا و حصر یک نفر نیست، بلکه در انزوا قرار دادن یک جامعه است. من به‌عنوان یک عضو این جامعه مرگ در راه آقای اوجالان را می‌پذیرم.

بعد از آن‌که به منظور حمایت از لیلا فعالیت‌هایی در شهر آمد صورت گرفت، فرمانداری آمد در ۱۶۶ نوامبر دستور ممنوعیت هر گونه اقدامی را به‌منظور حمایت از لیلا ممنوع اعلام کرد. ساختمان حزب دمکرات خلق‌ها در شهر آمد از سوی پولیس به محاصره درآمد و مدیریت زندان آمد نیز در ارتباط با لیلا پرونده تادیبی جدیدی را گشود. همراه با این اقدامات در آمد، در جولمرگ، وان، آدانا و اورفا، طی روزهای ۱۷ و ۱۸ نوامبر اعتصاب غذاهائی در ارتباط با حمایت از لیلا به‌مدت دو روز آغاز شدند. لیلا با ارسال پیام‌هایی گفت: حصر با صدای مشترک در هم می‌شکند. بعد از آن‌که ساختمان حزب دمکراتیک خلق‌ها مورد حمله قرار گرفت، همراه با روسای مشترک حزب دمکراتیک خلق‌ها و

ک.ج.د ۱۰ نماینده دیگر پارلمان نیز دست به اعتصاب غذا زدند. وکلای دیگری از آمد، اورفا، وان، ماردین، مرسین و آدانا و در شهرهای دیگر کردستان و ترکیه به اعتصاب غذایی سه روزه دست زدند.

طی اقدامی مشترک در ۲۷ نوامبر، زندانیان پرونده حزب کارگران کردستان و حزب زنان آزاد کردستان، در زندان‌های کردستان و ترکیه به اعتصاب غذای نامحدود و بدون بازگشت دست زدند. بعد از آن‌که دولت ترکیه به این اقدامات وقعی نهد و زندانیان در ۱۶ نوامبر اعتصاب غذای خود را شروع کردند، در ماه فوریه در ۶۷ زندان ترکیه و کردستان، ۳۵۰ زندانی وارد اعتصاب غذا شده بودند. با تداوم سیاست دولت ترک، اعتصاب غذای سراسری در تمامی زندان‌های کردستان و ترکیه شروع شد. هزاران نفر به اعتصاب غذای نامحدود و بدون بازگشت پیوسته و در میان اعتصاب‌کنندگان، روسای مشترک حزب دمکراتیک خلق‌ها و ک.ج.د، نمایندگان سابق، شهردارها و روزنامه‌نگاران نیز حضور داشتند.

اما در این میان دولت ترک نیز بدون برنامه نبود؛ در ۱۲ ژانویه ۲۰۱۹ اجازه داد که محمد اوجالان به مدت ۱۵ دقیقه با رهبر خلق کرد دیدار داشته باشد. دولت ترکیه از این طریق درصدد برآمد تا نشان دهد که انزوایی در کار نیست. همانروز مسؤولان و وکلای را به نزد لیلا اعزام نمودند تا دست از اعتصاب بکشند. اما لیلا و دیگر زندانیان اعتصاب کننده به چنین خواسته‌ای وقعی ننهادند. در ۲۵ ژانویه لیلا از زندان آزاد شد. لیلا این اقدام دولت ترک را به عنوان گامی سیاسی و به اقدامی در راستای شکستن اعتصاب قلمداد کرد. لیلا اعلام داشت تا زمانیکه مطالبات وی برآورده نشوند این اعتصاب ادامه خواهد یافت. اعتصابی که با لیلا در زندان آغاز شده بود به تورنتو، استراسبورگ، هولیر و برلین رسید.

عبدالله اوجالان که از ۲۷ ژوئیه ۲۰۱۱-۵ مرداد ۱۳۹۰ از دیدار با وکلای خود محروم شده بود، در جریان مرحله جدید جنگ حکومت ترکیه علیه پ.ک.ک و مخالفین خود که از ژوئیه سال ۲۰۱۵ آغاز شد، دچار انزوایی شدید گشته و تمامی حقوق فردی نقض شدند. لیلا گون ریاست مشترک ک.ج.د که در زندان گروه E آمد (دیاربکر)، زندانی بود در ۷ نوامبر سال ۲۰۱۸، اعلام کرد که به منظور پایان دادن به انزوای تحمیلی بر اوجالان اعتصاب غذایی نامحدود و بدون بازگشت را آغاز خواهد کرد. مقاومتی را که حدود ۷ ماه در جریان بود. این اعتصاب غذا در زندان‌ها، در هولیر، استراسبورگ و مناطق دیگری از جهان در اعتراض به حکومت فاشیستی ترکیه ادامه داشته و به مقطعی مهم در مبارزات مردم کرد تبدیل شد. در نتیجه این اعتصاب، دیدار کوتاهی بین عبدالله و برادرش محمد اوجالان انجام شد، با گذشت ۷۹ روز از اعتصاب لیلا گون، وی از زندان آزاد و این اقدام دولت به عنوان گامی تاکتیکی ارزیابی شد. بعد از آن‌که ۱۵ زندانی سیاسی اعتصاب غذا را آغاز کردند، پس از ۸ سال اجازه دادند که وکلای با اوجالان دیدار داشته باشند. لیلا گون و دیگر زندانیان سیاسی اعلام کردند که نه فقط دیدار با اوجالان، بلکه خاتمه دادن به انزوای تحمیلی مد نظر آن‌ها بوده و اعتصاب‌های غذا ادامه یافتند. با تداوم اعتصابات، ۱۵ زندانی دیگر به آن پیوستند. حدود هفت ماه مبارزه مادران نیز توجه افکار عمومی را به خود جلب کرد. بر همین مبنا حزب حاکم عدالت و توسعه (ا.ک.پ) و حزب حرکت ملی (م.ه.پ) نیز تدریجاً به تلاطم افتادند. وکلای پنجشنبه هفته گذشته بار دیگر با اوجالان ملاقات کردند. این وکلای اعلام داشتند که افکار اوجالان را در ارتباط با اعتصاب‌کنندگان به لیلا گون و دیگر زندانیان اعتصاب‌کننده خواهند رساند.

لیلا گون ۵۵ ساله، مادر دو فرزند و دو نوه که دچار بیماری هیپوفیز آدنوم نیز می‌باشد، در زمان اعتصاب غذای ۲۰۰ روزه خود همواره تلاش نمود به همگان برای تداوم مبارزه انگیزه بدهد. لیلا همواره گفت که مبارزه پایان نخواهد یافت تا به نتیجه دست نیابیم. لیلا در تمام این مدت با خاطر نشان ساختن قتل‌عام و نقض حقوق بشر طی سال‌های اخیر اظهار داشته است که هر گونه پیوندی با خلق کرد، نیازمند ارتباط و برقراری پیوند با آقای اوجالان است.

و هر گونه پیوندی با آقای اوجالان، نیازمند ارتباط و برقراری پیوند با خلق کرد است. حصر و انزوا و آگویه این سخن است.

لیلا در ۱۳ فوریه بعد از پذیرش دیدار با یک هیات بین‌المللی درخواست خود را تکرار کرد. با وجود وضعیت نامساعد، لیلا از پذیرش هر گونه معاینه و درمانی سر باز زد. سبیحه تمیزکان دختر لیلا می‌گوید هیچگاه نشنیدیم که بگوید حالش خوب نیست. اگر وضعیت جسمی وی را کنترل نکنیم، مادرم در مورد وضعیت جسمی خود هیچ سخنی بر زبان نمی‌آورد. با عشقی قدرتمند به مقاومت خود ادامه می‌دهد. او می‌گوید که حق دیدن خانواده و وکلا از سوی اوجالان حقی است مبتنی بر قانون اساسی. تا زمانی که این مطالبه تحقق نپذیرد، این مقاومت ادامه می‌یابد و...

درخواست عبدالله اوجالان برای پایان اعتصاب غذای زندانیان سیاسی و از سرگیری ملاقات‌های وی با وکلایش در حالی صورت می‌گیرد که انتخابات استانبول پیش رو است. تحلیل‌گران بر این باورند که این اقدام می‌تواند نشانه یک روند صلح جدید باشد. مذاکرات دولت با اوجالان چهار سال پیش به بن‌بست رسیده بود.

اردوخان در بیش از چهار سال گذشته اقدامات وحشیانه و بی‌رحمانه علیه حزب دموکراتیک خلق‌ها، مردم کردستان ترکیه و سوریه و حزب کارگران کردستان (PKK) و سایر مخالفین انجام داده و ده‌ها هزار فعال کرد و غیرکرد را با همکاری حزب فاشیستی «حرکت ملی» زندانی کرده و کانتون عفرین در شمال غرب سوریه (روژآوا) را به اشغال نظامی خود درآورده است.

عبدالله اوجالان، دشمن شماره یک حکومت ترکیه و گرایش‌ها نژادپرست این کشور، به مدت ۸ سال اجازه نیافت تا با وکلای خود دیدار کند.

حداقل ۸ تن از زندانیان سیاسی اعتصابی، در اثر اعتصاب غذا جان باختند. اما وقتی در روز دوم ماه مه، دو تن از وکلای عبدالله اوجالان با وی در جزیره «ایمرالی» در دریای مرمره ملاقات کردند این بی‌خبری از وی پایان یافت. نزدیک به دو دهه است که عبدالله اوجالان در این جزیره زندانی است.

ملاقات وکلای اوجالان با وی، از سوی دولت به‌عنوان یک نمایش سیاسی درآمد. شورای عالی انتخابات ترکیه، فقط ۴ روز از خبر دیدار وکلا با عبدالله اوجالان گذشته بود که نتیجه انتخابات شهرداری‌های استانبول را که اپوزیسیون پیروزی کم‌نظیری را در برابر حزب حاکم به‌دست آورده بود ملغی کرد و حکم برگزاری دوباره انتخابات را در این شهر صادر کرد. از این‌رو، برخی تحلیل‌گران بر این عقیده اند که این دو تصمیم یعنی اجازه به وکلا برای دیدار با اوجالان و نیز لغو نتیجه انتخابات شهرداری استانبول نمی‌تواند بدون دخالت رجب طیب اردوخان رئیس‌جمهور ترکیه اتفاق افتاده باشد. بنابراین، میان این دو تصمیم ارتباطی وجود دارد.

در واقع این شهروند کرد و حزب دموکراتیک خلق‌ها بودند که بیش از هر جمعی به «اکرم امام اوغلو»، نامیز حزب جمهوری خواه خلق برای شهرداری استانبول کمک کردند. اکرم امام اوغلو در انتخابات اواخر مارس سال جاری در رقابتی نزدیک با نخست‌وزیر سابق ترکیه، پیروز انتخابات شد.

میلیون‌ها شهروند کرد ترکیه که بر اثر چهار دهه جنگ خونین حکومت ترکیه علیه مردم کرد و پ.ک.ک و نیز فقر از مناطق محل سکونت خود در جنوب شرق ترکیه آواره شده‌اند و در شهرهای بزرگ از جمله در بخش غربی شهر استانبول سکونت گزیده‌اند. بیش از دو میلیون شهروند کرد در کلان‌شهر شهر ۱۵ میلیونی استانبول زندگی می‌کنند که این میزان بیش از جمعیت کردها در هر شهر از شهرهای کردنشین ترکیه در جنوب شرق این کشور است. بیش‌تر کردهای ساکن استانبول، از حزب دموکراتیک خلق‌ها حمایت می‌کنند که حامی جنبش‌های اجتماعی، مردم تحت ستم کرد، علوی، ارمنی و همجنس‌گرایان و محیط‌زیست است. این حزب در این انتخابات نامزدی برای رقابت در انتخابات

شهرداری استانبول معرفی نکرد، بلکه از امام اوغلو اعلام حمایت کرد. بر اساس نتیجه تحقیق مؤسسه TEPAV بیش از ۸۰ درصد کردهای استانبول در روز انتخابات به امام اوغلو رای دادند و به نظر می‌رسد که ۲۰ درصد از شرکت در آن خودداری کرده‌اند.

احتمالاً حزب حاکم عدالت و توسعه ترکیه بر این تصور است که برای انتخابات مجدد در شهر استانبول، باید بتواند حداقل بخشی از کردهائی را که در این شهر از شرکت در انتخابات خودداری کرده‌اند جلب کند و همچنین کردهای محافظه‌کار را نیز همراه خود کند تا بتواند رای کافی برای بینالی یلدریم، نخست وزیر سابق ترکیه و نامزد خود به‌عنوان شهردار جدید استانبول جمع‌آوری کند. اسلی آیدینتاش باش، پژوهش‌گر در شورای اروپائی روابط خارجی می‌گوید: «شکست اردوخان در انتخابات شهرداری‌ها کاملاً به نارضایتی کردها ارتباط دارد. شاید لازم است برای این که اردوخان قدرت را حفظ کند به کردها اتکا کند.»

خانم آیدین تاشباش می‌گوید ممکن است اجازه دادن به وکلا برای دیدار با اوجالان بخشی از این تصمیم باشد. اردوخان برای جذب رای کردها در آستانه برگزاری دوباره انتخابات شهرداری‌ها در استانبول که قرار است در روز ۲۳ ژوئن ۲۰۱۹ برگزار شود، باید اقداماتی فراتر از اجازه دادن به دیدار وکلا با رهبر زندانی پ.ک.ک در جهت جذب رای کردها انجام دهد. او باید حق انتخاب سیاسی مردم کرد را به رسمیت بشناسد؛ اوجالان، دمیرتاش و سایر زندانیان سیاسی را آزاد نماید و مذاکره با اوجالان و پ.ک.ک از سر بگیرد. به اشغال نظامی شهر کردنشین عفرین در شمال غرب سوریه خاتمه دهد. اما به‌نظر می‌رسد که اردوخان خیلی دیر از خواب غفلت بیدار شده است!

در جولای ۲۰۱۵، یک حمله تروریستی در شهر «سوروچ» ترکیه انجام گرفت که ساکنان آن را عمدتاً کردها تشکیل می‌دهند. قربانیان جوانان سوسیالیست بودند که از شهرهای مختلف ترکیه برای کمک‌رسانی به مردم کوبانی به این شهر رفته بودند. انفجار نزدیک مرکز فرهنگی این شهر که در مجاورت مرز سوریه قرار دارد، رخ داد و ۲۷ کشته و ده‌ها زخمی به جا ماند. مقامات ترکیه این اقدام خون‌بار را به داعش نسبت دادند اما مردم آگاه و PKK دولت ترکیه را به سازمان‌دهی این اقدام متهم کردند. شادی یک دلیل روشن و عمومی این بود که دولت ترکیه در حمله داعش به کوبانی مرزهایش را به مردم کوبانی و هم‌رسانی به این کانتون را بسته بود در حالی که همه راه‌ها را بر داعش باز گذاشته بود. بعدها در آنکارا نیز بمب هولناکی در تظاهرات حزب دموکراتیک خلق‌ها و اتحادیه‌های کارگری و طرفداران صلح، منفجر شد که ده‌ها تن جان خود را از دست دادند و صدها تن دیگر نیز زخمی شدند. این‌جا نیز انگشت اتهام به‌سوی اردوخان و دولت او گرفته شد. پس از این واقعه ارتش ترکیه جنگ خود علیه مردم کرد و پ.ک.ک را آغاز کرد. به این صورت، توافق آتش‌بس میان پ.ک.ک و آنکارا که از ۲۰۰۹ برقرار بود، پایان یافت.

در ماه نوامبر ۲۰۱۵، نیروهای وابسته به اردوخان و حزب نژادپرست حرکت ملی، دفاتر ۱۲۸ کمیته حزب دموکراتیک خلق‌ها را غارت کردند. رهبر این حزب، صلاح‌الدین دمیرتاش، در ماه نوامبر همان سال بازداشت شد و هنوز هم در زندان است.

مقامات ترکیه، بیش از ۳۰۰ بازارچه محلی کردها را تخریب و تاراج کردند. نیروهای ویژه امنیتی در ترکیه، بیش از ۲۰۰۰ فعال سیاسی کرد ترکیه‌ای را از جمله از شهرهای سزار و سیلوی در منطقه آناتولی تبعید کردند. هم‌زمان رسانه‌ها درباره این رویدادهای خونین در این بخش از ترکیه سکوت پیشه کردند. رسانه‌های مستقل را تعطیل و روزنامه‌نگاران را زندانی کردند و سانسور شدید بر جامعه حاکم نمودند.

اردوخان، بعد از ملاقات با دبیرکل ناتو در ۸ سپتامبر ۲۰۱۶، گفت که در پیمان لوزان «بازنگری» خواهد کرد؛ قصد او این است که جزایر یونانی، شمال قبرس، بخشی از سوریه و بخشی از عراق را به ترکیه الحاق کند تا به اصطلاح به

روبایهای نو عثمانی خود تا ۲۰۲۳ جامه عمل بپوشاند. امریکائی‌ها در نوامبر همان سال، در پی دریافت تهدیدات تروریستی، شروع به خارج کردن خانواده‌هایشان از استانبول کردند. کمی بعد، در ۱۰ دسامبر، مجموعه‌ای از انفجارها استانبول را درنوردید و جان‌های بسیاری را گرفت.

اردوخان برای این که پای ناتو را به جنگ سوریه بکشد یک هواپیمای روسی را سرنگون کرد. پس از این واقعه، ترکیه با تحریم اقتصادی روسیه روبه‌رو به ویژه صنعت توریسم شد. اما پس از مدتی، اردوخان نه تنها از روسیه عنبرخواهی کرد، بلکه تاکنون به دلکک تمام عیار پوتین تبدیل شده است.

تصمیم رجب طیب اردوخان رئیس جمهوری ترکیه برای خرید سامانه دفاعی «اس ۴۰۰» روسیه او را در مقابل گزینه‌های دشوار قرار داده به‌طوری انتخاب این گزینه پیامدهای جدی و منفی بر روابط خارجی و اقتصادی آنکارا گذاشته است.

شبکه تلویزیونی امریکا «CNBC» در گزارشی نوشت، شاید اردوخان در تصمیم خرید سامانه دفاع موشکی «اس ۴۰۰» از روسیه صرف‌نظر کند و به خرید سیستم موشکی «Patriot» روی آورد.

به گزارش این شبکه تلویزیونی، اردوخان میان دو گزینه سخت قرار گرفته است. اگر رئیس جمهوری ترکیه به تصمیم خود برای خرید اس ۴۰۰ جامه عمل بپوشاند و پیشنهاد امریکا برای خرید سیستم دفاعی پاتریوت به‌عنوان جایگزین اس ۴۰۰ روسیه را رد کند، دیگر نمی‌تواند در پیمان مشترک ناتو که خرید جنگنده «F-۳۵» برای ارتش ترکیه را مجاز می‌داند، باقی بماند به این دلیل که او با خرید اس ۴۰۰ مسکو را بر ناتو ترجیح داده است.

شمیله خان، مدیر شرکت «AllianceBernstein»، روز سه‌شنبه هفته گذشته، در مصاحبه‌ای با «سی.ان.بی.سی»، گفت، تصمیم دولت ترکیه در باره گزینه خرید اس ۴۰۰ بسیار دشوار خواهد بود بازار ترکیه تنش میان واشینگتن و آنکارا در باره موضوع خرید اس ۴۰۰ را به‌دقت دنبال می‌کند.

آنکارا در سال ۲۰۱۷، قراردادی برای خرید موشک‌های «S-۴۰۰» با مسکو امضاء کرد. ارزش این قرارداد ۲/۵ میلیارد دلار است.

در عین حال، ترکیه هم‌زمان گران اسلحه یعنی جنگنده معروف به «F-۳۵ - Joint Strike Fighter» را به قیمت ۱/۲۵ میلیارد دلار از ایالات متحده خریداری کرده است.

وزارت دفاع امریکا اعلام کرده است اگر ترکیه از تصمیم خود برای خرید سیستم موشکی اس ۴۰۰ منصرف نشود، ایالات متحده فروش این جنگنده‌ها به ترکیه را متوقف خواهد کرد. این جدیدترین عکس‌العمل امریکا در ادامه تنش میان آنکارا و واشینگتن است.

ایالات متحده و دیگر کشورهای غربی عضو ناتو از این که ترکیه می‌خواهد سیستم موشکی اس ۴۰۰ را از روسیه بخرد بسیار نگرانند به این دلیل که این موشک‌ها در آینده می‌تواند علیه جنگنده‌های کشورهای غربی خطر ساز باشد.

آیا ارزش لیره ترکیه سقوط خواهد کرد؟

آگات دیمارس، یک اقتصاددان ارشد اروپائی در بخش اطلاعات اقتصادی در این باره گفت: «اگر رابطه بین ایالات متحده امریکا و ترکیه به‌سوی تنش پیش برود یا خراب شود، احتمال دارد که لیره ترکیه بار دیگر در برابر ارزهای مهم مانند دلار و یورو سقوط خواهد کرد.»

اقتصاد ترکیه در سال گذشته به دلیل ترس از مداخله دولت در «استقلال بانک مرکزی» و بانک‌هایی بزرگ که دارای بدهکاری کلان از بانک مرکزی هستند، کسری بودجه و اختلافات دیپلماتیک میان آنکارا و واشینگتن که سرمایه‌گذاران و ثبات آن‌ها را تهدید می‌کند، شاهد یک رکود نسبی بود.

خیلی از سرمایه‌گذاران پس از این تنش‌ها ترکیه را ترک کردند به طوری که لیره ۳۶ درصد از ارزش خود را در برابر دلار از دست داد.

نرخ تورم و بیکاری افزایش یافته به همین دلیل انتظار می‌رود که در نتیجه کاهش رشد اقتصادی آمار بیکاری نیز افزایش یابد.

دیمارس گفت: «با توجه به این واقعیت‌ها، دولت ترکیه از ترس به وجود آمدن بحران ارز دیگری که ممکن است بخش بانکی این کشور نتواند با آن مقاومت کند، از ایجاد تنش با ایالات متحده امریکا دوری خواهد کرد.»

اردوخان چندین بار گفته بود که از قرارداد خرید اس ۴۰۰ از روسیه عقب‌نشینی نخواهد کرد. اردوخان با اصرار بر خرید اس ۴۰۰ دو هدف را دنبال می‌کند یکی نشان دادن خود به عنوان این‌که او کسی است که امریکا نمی‌تواند خواسته‌هایش را بر او تحمیل کند و دیگر حفظ روابط خوب با روسیه برای ایفای نقش موثر در ترکیه است.

از سوی دیگر، آماندا سلوات، محقق ارشد مؤسسه «بروکینگز» به CNBC گفته که علاوه خرید بهترین سیستم دفاعی، اردوخان «دلایل دیگری نیز برای خرید سیستم موشکی روسی در سر دارد و آن این‌که با راضی کردن روسیه از جنگ داخلی سوریه نتیجه مثبت بگیرد.»

سلوات گفت: «کنگره امریکا خیلی واضح و شفاف مخالفت خود با قرارداد اس ۴۰۰ ترکیه - روسیه را اعلام کرد و ضمن هشدار به ترکیه برای اعمال تحریم‌هایی علیه آنکار از طریق قانون CAATSA برنامه‌ریزی کرده است.» اما بیل شاناهان، وزیر دفاع موقت امریکا، گفته که او انتظار دارد، پنتاگون ۳۵-F ترکیه را تحویل دهد تا زمانی که ترکیه به خرید سیستم ضد هوایی موشک پاتریوت متعهد است. سلوات گفت: «توپ اکنون در زمین اردوخان است که با انتخاب‌های دشوار بین دو گزینه یکی را انتخاب کند.»

تیموتی آش، یکی از متخصصان و استراتژیست‌های برجسته در بازارهای نوپا «Asset Management Bluebay»، در این‌باره گفته است: «به‌سادگی باید بگویم که مسأله «S-۴۰۰» یک علامت سؤال بزرگی است.»

سونر کاکابتای، مدیر پژوهش‌های ترکیه در دانشگاه واشینگتن، گفته است: «سقوط لیره در سال گذشته بر اثر تحریم‌های ایالات متحده امریکا که در نتیجه بازداشت کشتی امریکایی صورت گرفت، نشان داد که اگر اقتصاد ترکیه به اندازه کافی قوی نباشد می‌تواند تحت تأثیر منفی هر بحرانی با ایالات متحده امریکا قرار گیرد.» کاکابتای افزود: «هر بحرانی که با ایالات متحده امریکا به وجود بیاید اقتصاد ترکیه را تحت تأثیر قرار خواهد داد.»

برخی کارشناسان مانند دیمارس معتقدند که انتظار می‌رود که تا پایان سال ۲۰۱۹ ارزش لیره ترکیه تا ۵/۷ دلار کاهش خواهد یافت. او گفته است که «نمی‌توان در باره آینده روابط سیاسی کشورهای پیش‌بینی دقیق کرد پس باید از این پیش‌بینی‌ها دور شد.»

با این روندها، رجب طیب اردو خان، از نهائی شدن خرید موشک‌های ضد هوائی اس-۴۰۰ از روسیه خبر داده است. او با اشاره به این که ترکیه پیشنهاد خرید سیستم ضد هوائی پاتریوت را هم از امریکا دریافت کرده، گفت «شرایط واشینگتن مناسب نبوده است.»

دو روز پیش از این نیز مایک پنس، معاون رئیس جمهور امریکا به ترکیه در مورد خرید سامانه موشک ضد هوائی اس-۴۰۰ از روسیه هشدار داد و آن را تهدیدی علیه جنگنده‌های اف-۳۵ خود دانست. پنس همچنین گفت که ترکیه باید میان عضویت در ناتو یا به خطر انداختن امنیت ناشی از همکاری با روسیه یکی را انتخاب کند.

امریکا، همچنین چند روز پیش اعلام کرد که ارسال قطعات و تجهیزات متعلق به جنگنده اف-۳۵ را به ترکیه معلق کرده است.

مقام‌های بلند پایه ناتو بارها گفته‌اند که سیستم روسی با تجهیزات ناتو همخوانی ندارد. در سال‌های اخیر با وخیم شدن روابط ترکیه با امریکا و اروپا، آنکارا در پی برقراری روابط نزدیکتری با روسیه بوده است. ترکیه دارای دومین ارتش بزرگ ناتو است که ۲۹ عضو دارد و برای دفاع در برابر تهدیدهای اتحاد جماهیر شوروی سابق ایجاد شد.

اس-۴۰۰ «تریومف» یکی از پیشرفته‌ترین سیستم‌های موشکی زمین به هوا در جهان است. برد این موشک ۴۰۰ کیلومتر است و یک سیستم کامل اس-۴۰۰ می‌تواند تا ۸۰ هدف را همزمان در آسمان هدف بگیرد. روسیه می‌گوید که این سیستم می‌تواند انواع هدف‌های هوائی از جمله پهپادهای کم ارتفاع تا هواپیماها و موشک‌های دوربرد را نشانه بگیرد.

به گزارش منابع رویترز، ایالات متحده ممکن است آموزش خلبانان ترکیه‌ای جنگنده‌های اف ۳۵ را به دلیل برنامه‌های آنکارا به علت خرید C-۴۰۰ روسه متوقف کند. این خلبانان معمولاً در پایگاه هوائی لوک در آریزونا آموزش می‌دیدند. هنوز مشخص نیست که آیا این خلبانان، در صورتی که آموزش تعلیق شده باشد یا تا زمان تصمیم‌گیری نهائی، مجبور خواهند شد کشور امریکا را ترک کنند یا نه. به گفته منابع آگاه در گفتگو با رویترز، تصمیم نهائی هنوز مشخص نشده است.

یوری اوشاکوف، مشاور رئیس‌جمهور روسیه گفته است، اجرای قرارداد تحویل سامانه‌های «اس-۴۰۰» به ترکیه با وجود فشارهای امریکا در بهترین وضعیت ممکن ادامه دارد.

به گزارش شبکه تلویزیونی «Haber Turk»، خلوصی آکار وزیر دفاع ملی ترکیه اعلام کرد که در ترکیه منتظر ورود متخصصان روس برای کمک به استقرار سامانه پدافند هوائی «اس-۴۰۰» هستند.

او بار دیگر تأکید کرد که موضوع خرید سامانه پدافند هوائی روسیه قابل بحث نیست. او، تاریخ دقیق ورود متخصصان نظامی روسیه را اعلام نکرد. اما گفت که سامانه «اس-۴۰۰» در ماه‌های آینده به ترکیه تحویل داده خواهد شد و این فرایند آغاز شده است.

گفتنی است که شبکه تلویزیونی «سی ان بی سی» امریکا در روز ۲۱ ماه مه ۲۰۱۹، گزارش داده بود که امریکا به ترکیه اولتیماتوم و هشدار داده بود که ترکیه باید موضع خود را در خصوص خرید «اف-۳۵» و یا سامانه پدافند هوائی «اس-۴۰۰» روسیه معین کند. تا پایان ماه ژوئن به ترکیه فرصت داده شده است. در غیر این صورت واشینگتن فهمانده که عواقب تصمیم‌گیری نادرست ترکیه بسیار منفی خواهد بود.

از سوی دیگر، ترکیه و امریکا بر سر تحریم اقتصادی ایران نیز دچار تنش هستند. با این وجود، ترکیه واردکننده فعال نفت از ایران است. تا ماه مه سال ۲۰۱۸، زمانی که امریکا از برجام شد، ترکیه به‌طور متوسط ۹۱۲۰۰۰ تن نفت از

ایران وارد کرد. این مقدار ۴۷ درصد از کل واردات انرژی ترکیه است. پس از تحریم‌های نفتی، ترکیه یکی از محدود کشورهایی بود که توانست از امریکا معافیت‌های نفتی برای خرید نفت ایران دریافت کند. اما در روز دوم ماه مه ۲۰۱۹، معافیت‌های نفتی برای خریداران نفت ایران دیگر تمدید نشد.

طبق گزارش مرکز تحقیقاتی Refinitiv، که توسط خبرگزاری رویترز منتشر شده، در اوایل ماه مه، در بنادر ترکیه هیچ نفتکشی با نفت ایران بارگیری نشد. بلافاصله پس از پایان دوره معافیت‌های نفتی اعطا شده توسط ایالات متحده به واردکنندگان نفت ایران، نفتکشی که ۱۳۰۰۰۰ تن «طلای سیاه» ایران را از دریای مدیترانه به ترکیه حمل می‌کرد، به سرعت تغییر مسیر داد و ردیاب خود را خاموش کرد.

به گفته تحلیلگران Refinitiv، با استناد به تصاویر ماهواره‌ای، این نفتکش به احتمال زیاد بار خود را در بندر بانپاس سوریه تخلیه کرده است.

مولود چاووش اوغلو، وزیر امور خارجه ترکیه، خواستار لغو تحریم‌های امریکا علیه ایران شد که تأثیر منفی بر روابط بین دو کشور می‌گذارد. او خاطر نشان کرد که آنکارا در چنین زمان کوتاهی قادر به تأمین کنندگان دیگر نفت نیست.

عمده واردات نفت ترکیه از ایران، روسیه و عراق است. در دوره اوباما پیش از این که تحریم‌ها بر صنعت نفت ایران اعمال شود ایران پس از روسیه دومین تأمین‌کننده نفت ترکیه بود. بعد از تحریم‌های دوره اوباما، ترکیه مجبور شد تا واردات نفت خودش را از ایران کاهش بدهد. نفت کرکوک عراق توانست تا حدی جایگزین نفت ایران در بازار نفت ترکیه شود و عراق توانست جایگاه دوم را در بین تأمین‌کنندگان نفت ترکیه از آن خود کند. نفت خام ایران که به ترکیه صادر می‌شود خواص شیمیایی‌اش شبیه نفت خام کرکوک عراق و نفت خام اورال روسیه است و این دو کشور می‌توانند تا حد زیادی جبران کمبود نفت ایران را در بازار ترکیه داشته باشند و می‌توانند جایگزین نفت ایران در چنین کشورهایی شوند. به همین دلیل، همان‌طوری هم که رویترز گزارش داده بخش انرژی ترکیه برای این که بابت عدم واردات نفت از ایران دچار مشکل نشود می‌تواند از روسیه و عراق به مقدار لازم نفت وارد کند. ترکیه در دوره معافیت شش ماهه، بین ۷۵-۶۰ هزار بشکه در روز از ایران نفت وارد می‌کرد.

ترکیه برای این که با مشکل تأمین انرژی روبه‌رو نشود مجبور است در شرایطی که برخی از کشورها با تحریم مواجه شدند و یا نمی‌توانند گاز مورد نیاز ترکیه را در زمان و شرایط مقتضی با قیمت مناسب تأمین کنند از منابع دیگر کمبود نفت و گاز خود را تأمین کند. با توجه به این که ایران تحت تحریم‌ها نمی‌تواند نفت صادر بکند و معافیت عمده نفتی هم توسط امریکا برای ترکیه و هفت کشور دیگر مثل چین، تایوان، هند، کره جنوبی، تایوان، یونان و ایتالیا تمدید نشده است؛ کشور ترکیه مثل چین و هند در صدد این برآمده‌اند که نفت مورد نیاز را از کشورهای دیگر تأمین کنند و در برخی کشورهای دیگر مثل کره جنوبی و هند پالایشگاه‌هایشان را برای این که بتوانند نفت دیگری را جایگزین نفت خام ایران بکنند در سیستم پالایشگاه‌ها تغییراتی را به‌وجود آوردند تا برای فرآوری نفت‌های آلترناتیو مشکلی نداشته باشند. این کشورها سعی کردند تا وابستگی نفتی خودشان را به ایران کاهش دهند تا زمانی که مشکل ایران و امریکا حل نشود در بازار خودشان با مشکلی مواجه نشوند.

به این ترتیب، ترکیه برای اولین بار طی ده سال گذشته با رکود اقتصادی شدید روبه‌رو شده و ارزش لیر (پول ملی ترکیه) در نتیجه جنگ تجاری با امریکا به شدت کاهش یافته است. بنابراین، مشکلات اقتصادی از جمله مسائل مهمی است که در حال حاضر ترکیه با آن دست و پنجه نرم می‌کند. این در حالی است که سیاست مداران و سرمایه‌گذاران کشورهای خارجی با در نظر گرفتن وضعیت فوق به شدت در حال رایزنی با مقامات ترک هستند. ترکیه که سال ۲۰۱۸ را با رشد اقتصادی کمتر از یک درصد به پایان رساند، اکنون به این انتخابات به چشم مهم‌ترین ابزار برای

پشت سر گذاشتن سال ۲۰۱۹ به عنوان «سال بحران» نگاه کرده و مردم ترکیه نگران سیاست‌های دولت جهت عبور از بحران هستند.

با توجه به شرایط سیاسی موجود در ترکیه طی چند سال اخیر، علاوه بر جو حاکم در داخل کشور سیاست‌مداران و سرمایه‌گذاران خارجی علاقه‌مند به سرمایه‌گذاری در ترکیه نیز منتظر نتایج و عواقب بحران ۲۰۱۹ هستند که در هر صورت می‌تواند در معادلات تجاری آن‌ها تأثیر گذار باشد.

در چنین شرایطی، شاید یکی از مهم‌ترین سوالاتی که در این میان مطرح باشد، دلایل اصلی این بحران در ترکیه است. با نگاهی کلی به وقایع و رویدادهای چند سال اخیر در ترکیه سه دلیل عمده را می‌توان مطرح کرد:

۱- سیاسی؛ گذار از نظام پارلمانی به نظام ریاستی در ترکیه و فاصله گرفتن ترکیه از یک نظام که در آن مجلس قدرت و نقش خود به عنوان بازیگر و تصمیم‌گیرنده اصلی در حل بحران سیاسی و اقتصادی کشور را به‌طور جدی از دست داده است؛

۲- اقتصادی؛ کشمکش دولت ترکیه با آمریکا و اتحادیه اروپا، صندوق بین‌المللی پول و همچنین هزینه‌های جنگی بر علیه مردم کرد و پ ک ک و جنگ داخلی سوریه و بلندپروازی‌های مالیخولیایی شخص اردو خان، کمر اقتصاد ترکیه را شکسته‌اند؛

۳- روابط بین‌المللی؛ ناتوانی ترکیه در مدیریت روابط بین‌المللی خود با کشورهای همسایه و اتحادیه اروپا و آمریکا و همچنین اسرائیل و عربستان، به دلایلی همچون اختلاف‌نظر در خصوص حل جنگ داخلی سوریه، بازداشت کشیش امریکایی در ترکیه، درخواست اذعان فتح‌الله گولن از آمریکا، و همکاری‌های اقتصادی با ایران با وجود فشارها و تهدیدات آمریکا.

اکنون در این شرایط بحرانی اقتصادی سوال اساسی این است که آیا ترکیه خواهد توانست از این بحران‌ها خارج شود یا نه؟

در پاسخ باید گفت که حل بحران‌های فوق قبل از هر چیز بستگی به توان دولت ترکیه در ریشه‌یابی این بحران‌هاست. اما در شرایط کنونی با توجه به نقش مطلق رجب طیب اردو خان در ترکیه به‌عنوان رئیس‌جمهور ترکیه و سیاست‌هایی که دولت او در پیش گرفته است بیرون آمدن از این بحران‌ها ساده نیست.

در شرایطی که تولید صنایع با کاهش ۵/۷ درصدی مواجه بوده و میزان بیکاری (نزدیک به چهار میلیون نفر) در کشور تا میزان ۱۱/۴ درصد افزایش یافته است، عبور ترکیه از بحران اقتصادی و سیاسی و دیپلماتیک در عرض یک و یا دو سال آینده در راستای سیاست‌های اقتصادی و سیاسی مستقل و مختص دولت اردو خان امری غیرممکن به‌نظر می‌رسد. به‌عبارت دیگر، عدم شفافیت دولت، فساد دولتی، انباشت نقدینگی، افزایش بدهی خارجی در بخش خصوص و سوءمدیریت از سوی دولت از جمله مسائلی هستند که سیاست‌گذاری کارساز در هر دو بخش اقتصادی و سیاسی ترکیه را خواهد طلبید.

تورم اقتصادی ۲۰ درصدی، رشد نرخ بیکاری، افزایش میزان فقر در کشور، بدهی خارجی ۱۸۰ میلیارد دلاری ترکیه که تنها یک سال زمان برای پرداخت آن باقی است، بدون شک برای دولت و مردم مشکل‌ساز شده و ورشکستگی تعداد قابل توجهی از شرکت‌های فعال در بخش‌های مختلف اقتصادی را موجب خواهد گردید.

اما با در نظر گرفتن این که تا سال ۲۰۲۳ هیچ‌گونه انتخابات دیگری در ترکیه برگزار نخواهد شد، انتخابات شهرداری استانبول مهم‌ترین و شاید بتوان گفت تنها فرصتی است که دولت اردو خان بتواند از آن جهت ایجاد یک تحول در ترکیه

به‌وجود آورد که این نیز به نوبه خود تعیین‌کننده سرنوشت سیاسی حکومت اردوخان و حزب عدالت و توسعه در ترکیه خواهد بود.

اما با مشخص شدن نتایج انتخابات اخیر شهرداری‌ها در ترکیه، رجب طیب اردوخان، برای اولین بار در عمر سیاسی خود، طعم شکست را چشید.

حزب عدالت و توسعه به رهبری اردوخان در انتخابات محلی اخیر، بیش‌ترین رای را در کل این کشور کسب کرد، اما در شهرهای کلیدی شکست سختی از مخالفین خورد. در انتخابات اخیر، کردهای ترکیه نقشی اصلی در بیرون کشیدن کلید کلان شهرهای ترکیه از جمله آنکارا از دست حزب حاکم داشتند. اردوخان پیش‌تر البته گفته بود هر کسی در استانبول برنده شود، برنده این انتخابات است. اردوخان ابتدا شهردار استانبول بود و سپس قدرت را در ترکیه به‌دست گرفت. نتیجه رای‌گیری اخیر بسیاری از مخالفان اردوخان را امیدوار کرده است.

مصطفی آکیول یکی از نویسندگان ترکیه گفته که مردم در پای صندوق‌های رای به «خودکامگی» نه گفته‌اند. حزب جمهوری‌خواه خلق (ج ه پ) بزرگ‌ترین حزب اپوزیسیون توانست رای شهرداری‌های کلان شهرهای آنکارا، پایتخت ترکیه و از میر را به‌دست آورد و همچنین استانبول قلب اقتصاد ترکیه. از ۱۰ شهر بزرگ ترکیه حزب عدالت و توسعه تنها توانسته شهرداری‌های سه شهر بزرگ را به‌دست آورد؛ در حالی که حزب جمهوری خلق توانسته شهرداری‌های مرکزی شش شهر بزرگ را به دست آورد. حزب دمکراتیک خلق‌ها (ه د پ)، در شهر دیاربکر یکی از ۱۰ شهر بزرگ ترکیه پیروز شود؛ این حزب در چندین شهر کردستان ترکیه پیروز شد.

پس از کودتای نافرجام سال سه سال پیش (۲۰۱۶) دولت ترکیه با وضع قانون وضعیت اضطراری اکثر این شهرداری‌ها را از کنترل کردها در آورد؛ در مقایسه با دوره قبل رای حزب دموکراتیک خلق‌ها کاهش یافت. از آن پس، رهبران و ۹۰ شهردار و هزاران عضو فعال این حزب زندانی شدند؛ فعالیت‌های انتخاباتی آن‌ها محدود شد و رسانه‌های ملی و اکثر رسانه‌های خصوصی ترکیه به نفع رجب طیب اردوخان تبلیغ می‌کردند. نتایج این انتخابات نشان داد شهروندان کرد می‌توانند مهره کلیدی در ساختار قدرت ترکیه باشند. پیروزی‌های خیره‌کننده «ج ه پ» در این انتخابات، بدون کمک کردها میسر نبود؛ این در حالی بود که حزب «ه د پ» در یک حرکت تاکتیکی در هفت کلان شهر ترکیه نامزد معرفی نکرد. این یعنی سرازیر شدن صدها هزار رای کردها و چپ‌های ترک طرفدار حزب دموکراتیک خلق‌ها به نفع حزب جمهوری‌خواه خلق، این حزب توانست پنج شهرداری از این هفت شهر را از آن خود کند. در آنکار و استانبول نامزدهای حزب «ج ه پ» با چندین هزار رای پیش افتادند.

برخی از فعالان سیاسی کرد از این سیاست «ه د پ» را مورد انتقاد قرار دادند و گفتند هنگامی که این حزب در قدرت بود مبارزات کردها را سرکوب کرده بود؛ اما رهبران «ج ه پ» می‌گویند به هر قیمتی شده باید راه اردوخان را سد کرد و مانع نابودی دموکراسی در ترکیه شد.

در مبارزات انتخاباتی ائتلاف حزب عدالت و توسعه حاکم، حزب جمهوری‌خواه خلق را متهم کرد که با حزب دموکراتیک خلق‌ها، حزب وابسته به حزب کارگران کردستان (پ ک ک) ائتلاف کرده‌اند و آنان را «تروریست» خواند؛ اما نتیجه انتخابات نشان داد که استراتژی «ه د پ» و «ج ه پ» نتیجه بخش بوده است. در انتخابات محلی امسال، گرچه حزب عدالت و توسعه بیش از ۴۰ درصد کل آرا را کسب کرده؛ اما این نتیجه برای حزب حاکم شکست تلقی می‌شود.

تورم و مشکلات اقتصادی چند سال گذشته نقش اساسی در شکست حزب حاکم در کلان شهرهای ترکیه داشته است. بن‌علی یلدریم، نخست وزیر سابق ترکیه و مرد شماره یک اردوخان که نامزد شهرداری استانبول بود به نتیجه انتخابات این شهر اعتراض کرده و از رقیب عقب افتاده است.

در این انتخابات اردوخان روزانه در هشت تجمع انتخاباتی شرکت کرد؛ او گفت که آینده ترکیه به نتیجه این انتخابات بستگی دارد و مخالفان خود را «تروریست» خواند.

اما در عوض حزب مخالف قول داد اگر پیروز شود مشکلات اقتصادی را بر طرف کند و وضعیت معیشتی شهروندان این کشور را بهبود بخشد.

رجب طیب اردوخان قبول کرده که حزیش نتیجه دل‌خواه را به دست نیاورده اما قول داد از روز پس از انتخابات برای به دست آوردن اعتماد مردم تلاش کند. این در حالی است که ترکیه با چالش‌هایی نظیر شکاف عمیق سیاسی و بحران اقتصادی روبروست.

سرانجام کمیسیون انتخابات ترکیه دستور برگزاری مجدد انتخابات محلی در استانبول را داده است که پس از پیروزی غافلگیرکننده مخالفان در ماه مارس است.

حزب عدالت و توسعه، پیروزی حزب جمهوری‌خواه خلق را با ادعا به «نقض مقررات و فساد» زیر سؤال برده بود. اونورسال آدی‌گوزل، معاون دبیر حزب جمهوری‌خواه خلق، گفت این تصمیم نشان می‌دهد که «پیروزی علیه حزب عدالت و توسعه غیرقانونی است.»

آدی‌گوزل در توییتی نوشت: «نظامی که اراده مردم را با یک فرمان نقض می‌کند و قانون را نادیده می‌گیرد نه دموکراتیک است، نه مشروع، بلکه دیکتاتوری محض است.»

توجیه رجب اوزیل نماینده عدالت و توسعه در کمیسیون، این بود که علت تصمیم این است که بعضی مقام‌های انتخاباتی کارمندان دولت نبودند و بعضی از برگه‌های نتایج امضاء نشده بود.

اکرم امام اغلو، نامزد حزب جمهوری‌خواه خلق ترکیه، رسماً در ماه آوریل به‌عنوان شهردار ترکیه تأیید شده بود. او در نطقی که به‌طور زنده از شبکه‌های اجتماعی پخش می‌شد تصمیم کمیسیون انتخاباتی را محکوم کرد و گفت که تحت نفوذ حزب حاکم قرار دارد.

او در میان جمعیت هوادارانش گفت: «ما هرگز بر سر اصول خود سازش نمی‌کنیم. این کشور متشکل از ۸۲ میلیون میهن‌دوست است که تا آخرین لحظه ... برای دموکراسی خواهند جنگید.»

انتخابات شهرداری‌ها روز ۳۱ مارس ۲۰۱۹ برگزار شد و در خلال سیر نزولی اقتصاد ترکیه رفتاری در مورد عملکرد اردوخان تلقی می‌شد.

این رای‌گیری جدید قرار است روز ۲۳ ژوئن ۲۰۱۹ در استانبول برگزار شود. اکنون حمایت افکار عمومی از اکرم امام‌آغلو که ماه پیش رسماً شهردار استانبول شد به سرعت در حال افزایش است. دایره تماس او از پایگاهش فراتر رفته و به راحتی در پست تازه جا افتاده است. احتمالاً این انتخابات مجدد به پیروزی بزرگتر او منجر خواهد شد، هرچند بسیاری از هوادارانش نگران تقلب دولت و رئیس‌جمهور و حزب حاکم، علیه او هستند.

حزب عدالت و توسعه هم دچار شکافی عمیق در این زمینه است. وفاداران سرسخت اردو خان معتقدند که انتخابات به سرقت رفته است. اما بخش‌های دیگر حزب شکست را قبول دارند و می‌گویند که رد نتایج میخ دیگری برای تابوت بقایای دموکراسی در ترکیه است.

اردو خان هرگز قصد نداشت به راحتی از کنار شکست در استانبول بگذرد. او اغلب گفته که «هرکسی استانبول را ببرد، ترکیه را می‌برد.» او مصمم است کنترل نیروگاه اقتصادی ترکیه را به دست گیرد.

اما استراتژی او پرمخاطره است. ارزش لیر ترکیه - که در یک سال اخیر بیش از ۳۰ درصد افت کرده - بار دیگر کاهش داشته است. اقتصادی که دچار رکود است به سختی می‌تواند تحمل باتکلیفی بیش‌تر را داشته باشد. اصلاً همین ناملایمات اقتصادی بود که شکست اردو خان در استانبول را رقم زد.

نهایتاً از سرگیری جنگ با حزب کارگران کردستان (پ.ک.ک.)، بهانه اولیه برای زمینه‌سازی‌های لازم برای سرکوب حزب دموکراتیک خلق‌ها (ه.د.پ.) و سایر مخالفین را برای حز حاکم عدالت و توسعه (آ.ک.پ.) به ریاست اردو خان فراهم کرد که مهم‌ترین آن طرح لغو مصونیت پارلمانی نمایندگان مجلس بود. کودتای ماه ژوئن ۲۰۱۶ نیز امکان عملی سرکوب همه‌جانبه مخالفان سیاسی حکومت، از جنبش‌های اجتماعی، گولنیست‌ها و مطبوعات مستقل تا دانشگاهیان و جامعه مدنی را برای اردو خان به ارمغان آورد؛ امری که توصیف کودتای «نافرجام» و یا از پیش «طراحی» شده تابستان ۲۰۱۶ و در پی آن اعلام حالت فوق‌العاده در کشور، به‌مثابه یک «نعمت الهی» از سوی او، بسیار معنا دار بود.

دولت فاشیست ترکیه، همچنین بخش بزرگی از سرمایه‌های این کشور را صرف جنگ با مردم کرد و نیروهای مخالف خود کرده است که برای پایان دادن به سرکوب و سانسور و نژادپرستی جریان حاکم بر این کشور مبارزه می‌کنند. ترکیه به تشویق روسیه و ایران هزینه‌های سرسام‌آوری را صرف اشغال مناطق شمال غربی سوریه کرده است.

وضعیت شکننده اقتصادی ترکیه و حاکم نمودن جو امنیتی از سوی حکومت اردو خان بر آن سرمایه‌گذاران خارجی را هم مجبور به ترک این کشور کرده است. طبق آمارهای رسمی سرانه تولید ناخالص داخلی ترکیه از ۱۰ هزار دلار در سال ۲۰۱۷ به ۹۶۳۲ دلار در سال گذشته میلادی کاهش یافته است.

اکنون جامعه ترکیه، دچار بحران‌های عدیده‌ای شده است. موقعیت کنونی ائتلاف حزب اسلامی عدالت و توسعه با حزب نژادپرست حرکت ملی و ریاست اردو خان بسیار شکننده شده است. در چنین موقعیتی، تنها راه، آزادی فوری عبدالله اوچالان و همه زندانیان سیاسی، آزاید جنبش‌های اجتماعی، آزادی رسانه‌ها و احزاب، برگزاری یک انتخابات آزاد و عادلانه برای تعیین سرنوشت آینده ترکیه با اتکا به نظریات سیاسی اوچالان است. یعنی جنبش‌های اجتماعی و مردم تحت ستم کرد و سایر خلق‌های ظلم دیده و استثمار شده ترکیه، یک صدا خواهان اداره شورائی جامعه با هدف برقراری یک جامعه سوسیالیستی شوند. سیاستی که اوچالان با بهره‌گیری از تجارب ارزنده انقلاب‌ها و شخصیت‌های برجسته سیاسی تاریخ را با شرایط ترکیه و منطقه خاورمیانه تطبیق داده و به خوبی فرموله کرده است. این سیاست می‌تواند به سرعت ترکیه را از بحران‌های موجود اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، امنیتی و دیپلماتیک رها سازد

و افق و چشم‌انداز سیاسی و اجتماعی جدیدی را نه تنها در مقابل شهروندان ترکیه، بلکه شهروندان خاورمیانه قرار دهد. سیاستی که دوستی، همبستگی، آزادی، برابری رفاه عمومی و عدالت اجتماعی را به ارمان آورد!

رفیق «آپو» در ۱۹۹۹، توسط سازمان امنیت ترکیه دستگیر شد و از آن زمان به اتهام تشکیل یک سازمان مسلح مخالف دولت در حال گذراندن دوران حبس خود در زندانی در جزیره امرالی است.

اوجالان روز دوشنبه ۲۶ بهمن ۱۳۷۷ - ۱۵ فوریه ۱۹۹۹، در یک عملیات تروریستی و آدمربائی با همکاری سازمان‌های پولیس مخفی کنیا، امریکا، اسرائیل، ترکیه و... در نایروبی دستگیر شد. خبری دستگیری وی را بولنت اجویت نخست وزیر وقت ترکیه اعلام کرد. اجویت گفت که جزئیات دستگیری اوجالان هیچ‌گاه افشا نخواهد شد. به‌دعای او، اوجالان در عملیاتی که توسط سازمان اطلاعات ارتش ترکیه و سازمان اطلاعات ترکیه (میت)، طی ده روز انجام دادند، دستگیر گردید. اجویت محل دستگیری اوجالان را اعلام نکرد. درباره جزئیات دستگیری وی و همکاری کشورهای مختلف در آن زمان، مطالب مختلفی در رسانه‌ها منتشر گردیده است.

با وجود این که حدود ۲۰ سال از زندانی اوجالان می‌گذرد اما واقعیت این است که محبوبیت وی در منطقه و جهان بسیار بالا رفته و به یک شخصیت برجسته جهانی تبدیل شده است. در نتیجه به جرات می‌توان گفت که آزادی وی و دخالت فعالش در امور داخلی و منطقه‌ای و بین‌المللی ترکیه، می‌تواند دستاوردهای بزرگی را نصیب جامعه ترکیه و منطقه سازد!

پنجشنبه نهم خرداد [جوزا] ۱۳۹۸ - ۳۰ می ۲۰۱۹

ضمیمه:

نامه عبدالله اوجالان:

«رفقای ارجمند

رفقای ارجمند و خصوصا رفقای اعتصاب کننده و رفقای که دست به روزه مرگ زده‌اند؛ در پرتو بیانیه مبسوط دو وکیل من، منتظر هستم که اعتصاب شما خاتمه یابد. با خاطری آسوده اعلام می‌کنم که اهدافی را که در ارتباط با من اعلام داشته بودید تحقق یافته و همراه با عشق، از شما تقدیر می‌کنم. خصوصا اعلام می‌نمایم و امیدوارم که شما از هم اکنون به بعد، با قدرت و اراده‌ای راسخ‌تر به من همگام باشید.

با درود و عشق بی‌پایان

۲۲ مه ۲۰۱۹، زندان امرالی

عبدالله اوجالان»